JAARGANG 8 - JUNI 2026

NIEUWSBRIEF
De Varkenspraktijk

Zomer

21 juni is het officiële begin van de zomer, maar inmiddels hebben we de eerste zonnige, warme dagen alweer achter de rug.

De temperatuur in de stallen kan flink oplopen waardoor de varkens last kunnen krijgen van hittestress. In deze nieuwsbrief meer hierover.
Verder een verslag van onze eerste bijeenkomst "lange staarten". Belangrijk en nuttig om samen over dit onderwerp te sparren.

Daarnaast kun je lezen over het ESPHM, een Europees congres waar enkele varkensartsen van De Varkenspraktijk naar toe zijn geweest.

Tot slot wordt het pand in Oss in de spotlights gezet, als laatste in de reeks van de zes locaties van De Varkenspraktijk.

Veel leesplezier!

Hittestress bij varkens

Hoeveel last een varken heeft van warmte wordt bepaald door de omgevingstemperatuur, luchtsnelheid en relatieve luchtvochtigheid.
Een hogere ventilatie verhoogt de warmteafgifte van het dier en een hoge luchtvochtigheid zorgt juist voor een zwaardere hittebelasting.

Om hittestress te meten wordt de Temperature-Humidity Index (THI) gebruikt. Deze index combineert omgevingstemperatuur en relatieve luchtvochtigheid in een formule en voorspelt zo het risico op hittestress bij varkens.

Op de website van GD Voor Dieren is het mogelijk een 7-daagse voorspelling van de THI voor varkens op te zoeken op basis van postcode.

Warmte tips voor in de stal:

1. Water:
Temperatuur 10-15 °C.
Normen bij warmte:
Zeug: 3L/minuut
Vleesvarkens: 1L/minuut

2. Voeding:
- Hoog EW
- Ruim voorzien van elektrolyten en vitamine A/E/C
- Voer 's ochtends vroeg en 's avonds laat

3. Ventilatie:
- o.a. Schone inlaat
- voldoende capaciteit
- Creëer extra luchtbeweging

4. Koeling:
- Direct of indirecte koeling

Tip: Stel een hitteprotocol op

Dierenartsen-congres ESPHM FLORENCE 2026

Congres en sfeer
Ieder jaar wordt er in mei een groot congres over varkensgezondheid gehouden, het zgn. European Symposium of Porcine Health Management. Dit jaar was het in Florence. Een stad waar het nuttige met het aangename verenigd kon worden 😊
Tijdens een dergelijk congres zijn er diverse presentaties die gevolgd kunnen worden en daarnaast is er een groot aantal digitale posters die in de pauze (met een espresso) bekeken kunnen worden. En minstens zo waardevol is het uitwisselen van ervaringen met collega's uit de diverse landen.

Maatschappelijk draagvlak en Denemarken
Om met dit laatste beginnen. In vrijwel alle Europese landen staat het maatschappelijk draagvlak voor de varkenshouderij onder druk. In Denemarken is de varkenshouderij zelfs dé inzet geweest van parlementsverkiezingen die in maart j.l. zijn gehouden. Het ging niet over Groenland, Trump of de NAVO maar over varkens tijdens deze zo genaamde "Pig Election".

PRRS in Spanje
De Spaanse collega's kampen nog steeds met de PRRS-Rosalia stam. Er waren diverse posters en presentaties over dit onderwerp, waarbij de rode draad steeds is dat het om een zeer besmettelijke stam gaat die zich ook gemakkelijk via de lucht verspreid en een afdoende vaccinatie-strategie is nog niet beschikbaar. Transportmiddelen zijn een belangrijke schakel in de verspreiding.

Vrijloop-kraamhokken
Vanuit Zwitserland en Denemarken kwamen enkele studies over vrijloop-kraamhokken, waarbij een belangrijke conclusie was: "Het is mogelijk om veel biggen te draaien met vrijloop-kraamhokken, maar het is hard werken!" In een Finse presentatie viel het mij overigens op dat de oppervlakte van de vrijloopkraamhokken op 2 bedrijven resp. slechts 5,5 en 6,5 m2 was (inclusief biggennest)!

Precision livestock farming
Er begint steeds meer aandacht te komen voor precision livestock farming: gebruik van sensoren, camera's, AI-applicaties en algoritmes om de gezondheid, water- en voeropname en activiteit van dieren te kunnen meten en vervolgens ook voorspellingen te kunnen doen. Het gebruik van RFID-oormerken is hierbij een must.

Nieuwe aanpak slachtlijn Denemarken
In Denemarken worden de borstvliesontstekingen aan de slachtlijn niet meer standaard gescoord, omdat deze niet geassocieerd worden met voedselveiligheid. De varkenshouders willen de prevalentie echter graag weten om bijvoorbeeld hun vaccinatie-strategie te kunnen evalueren. Er wordt nu gewerkt aan zgn. "computer vision systems" om deze slachtafwijking toch eenvoudig te kunnen scoren. Dit lijkt me voor Nederland ook een goed plan, zodat we betrouwbaarder slachtdata krijgen en wellicht minder verschillen tussen de slachthuizen.

Innovatie: zelf-vaccinator
Een bijna grappige studie kwam uit de VS, waarbij er een "zelf-vaccinator" voor orale vaccins was getest. Varkens bedienen deze zelf en door de blauwe kleurstof kun je aan de neuzen zien of ze zichzelf ook daadwerkelijk geënt hebben. De proef was met een Salmonella-vaccin gedaan, maar andere vaccins zitten in de pijplijn.

Parvo-variant Nederland
Tenslotte nog een mooie presentatie uit Nederland over de nieuwe Parvo-variant, die mede tot stand is gekomen door de inzet van De Varkenspraktijk. Bij de niet-Nederlandse collega's in de zaal was er geen enkele blijk van herkenning. Gaat het dan toch om The Dutch Disease? Lijkt me sterk....

Kennisvraag

In de praktijk komen we met regelmaat diergeneeskundig interessante beelden tegen. Welke oorzaak is het meest waarschijnlijk voor de verschijnselen op de foto?

A) Fox-like Parvo virus

B) Zonnebrand

C) Vlekziekte

Klik hier voor het juiste antwoord!

Bijeenkomst lange staarten 14 april in Someren

Eén van de meest actuele onderwerpen in de varkenssector is het houden van varkens met lange staarten. Voor veel varkenshouders voelt het nog als grote uitdaging terwijl anderen het vol vertrouwen tegemoet zien.

Op 14 april hebben wij als Varkenspraktijk samen met Voergroep Zuid een bijeenkomst georganiseerd met als thema lange staarten.

Er zijn ervaringen gedeeld uit verschillende projecten en we zijn dieper ingegaan op watervoorziening en waterkwaliteit. Aansluitend konden varkenshouders met elkaar sparren tijdens een diner. We hebben gehoord dat hier al mooie initiatieven zijn ontstaan.
Wij willen de aanwezigen en Voergroep Zuid bedanken voor alle input. Het was een geslaagde middag/avond! Deze bijeenkomst wordt later dit jaar in andere regio's georganiseerd. Vraag voor meer informatie uw eigen dierenarts.

Biosecurity-maatregel 8 : Dezelfde leeftijd bij elkaar

Voor het Nationaal PRRS plan wordt voor ieder bedrijf de huidige PRRS-status in kaart gebracht. Maar wist u dat de PRRS status ook bínnen uw bedrijf kan verschillen?
Tussen weekgroepen kan de ziektestatus namelijk sterk verschillen. Dit kan met verschillende factoren te maken hebben.

Denk bijvoorbeeld aan het gemiddelde cyclusnummer binnen een weekgroep. Zo blijkt uit onderzoek dat in het geval van een PRRS uitbraak, het percentage tomen van een zeug die voor de eerste of tweede keer geworpen heeft, twee tot drie keer zo hoog is als bij oudere zeugen.

Bij het mengen van weekgroepen met verschillende gezondheid statussen, neemt vanzelfsprekend het risico op verspreiding van ziektekiemen toe. Om deze reden luidt de gouden biosecurity regel nummer 8 als volgt; leg slechts biggen van één leeftijd in één afdeling.

Houd je varkens en ook je hoofd koel!

De zomers worden de laatste jaren steeds warmer en duren ook steeds langer zo lijkt het.
Om onder deze veranderde omstandigheden de varkens de warme dagen goed door te kunnen laten komen zijn er een aantal manieren om de temperatuur in de stallen te verlagen.

Door de temperatuur niet te ver te laten oplopen blijven de dieren beter eten en hebben ze over het algemeen minder last van de hitte.
Er zijn verschillende mogelijkheden die allemaal hun voor- en nadelen hebben.

Zo zijn er systemen die gebruik maken van een grotere luchtverplaatsing waardoor er gemakkelijker frisse lucht bij de dieren kan komen. Voorbeelden hiervan zijn: het openzetten van de deuren, het frisse neuzen systeem bij de zeugen, het plaatsen van ventilatoren boven de dieren. Het voordeel van deze acties is dat de luchtvochtigheid niet verandert. Wel is het van belang om op tijd te corrigeren, zeker als de buitentemperatuur snel daalt.

Een meer geautomatiseerd systeem is het vernevelen van water bij de binnenkomende lucht. Hierdoor daalt de temperatuur van de binnenkomende lucht met een aantal graden. Dit kan zowel bij de ingang aan de buitenkant van de stal als in de stal zelf. Een nadeel van deze systemen is dat de luchtvochtigheid toeneemt. Bij een te hoge luchtvochtigheid kunnen de dieren in een stress modus geraken. Dit wordt uitgedrukt in de THI (Temperature Humidity Index). Het is van belang om de luchtvochtigheid in de gaten te houden en bij het stijgen hiervan de verneveling op tijd uit te schakelen.

Het meeste effect in temperatuurbeheersing is mogelijk met een warmtewisselaar. Hierin zijn er verschillende mogelijkheden waarbij de koeling (en verwarming in de winter) met grondwater een stabiel binnenklimaat in de stallen kan geven. Met dit systeem is het mogelijk om de temperatuur ten opzichte van buiten met 10 of meer graden te koelen of op te warmen.

Bij duidelijk afgescheiden ruimtes zoals bijvoorbeeld de dekstal kan een airco ook uitkomst bieden, zeker als er voldoende zonnepanelen aanwezig zijn is dit een mogelijkheid.

Kortom er zijn allerlei mogelijkheden om de stal koel te houden en door minder problemen ook je hoofd!

Even voorstellen: De Varkenspraktijk locatie Oss

In deze rubriek zetten we onze praktijklocaties in de spotlights. De Varkenspraktijk werkt namelijk vanuit zes verschillende locaties.

Als laatste de locatie Oss

De locatie Oss ontstond in 1999 uit een fusie van drie praktijken in Oss en omgeving, onder de naam “Diergeneeskundig Centrum De Overlaet”. Het team vestigde zich in een nieuw pand aan de Obrechtstraat, waar ook een gezelschapsdierenkliniek startte.

In de jaren daarna breidde het werkgebied zich uit tot ver boven de Maas. In 2012 werd de landbouwhuisdierenpraktijk opgesplitst in De Varkenspraktijk en De Herkauwerspraktijk, om diersoortgerichte zorg te bieden.

De gezelschapsdierenkliniek maakt inmiddels deel uit van AniCura. Vanuit Oss en Mill werken nu zeven varkensartsen, die bedrijven in heel Nederland begeleiden en samenwerken met collega’s van andere locaties van De Varkenspraktijk.

Obrechtstraat 2, 5344 AT, Oss